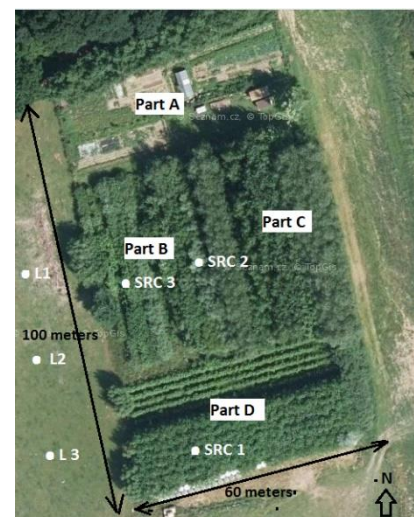

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY:

SILVOPASTEVNÍ

VÝMLADKOVÁ PLANTÁŽ VRB A TOPOLŮ S CHOVEM

DRŮBEŽE A ZELENINOVOU ZAHRADOU

Založení farmy	1992
Specializace	Rostlinná a živočišná výroba
Rozloha farmy	cca 150 ha
Počet zaměstnanců	4 rodinní příslušníci
Rok založení agrolesnických ploch	1999 → 2004 (VP RRD → drůbež)
Adresa	Nová Olešná, Jihočeský kraj
Webová stránka	-

Malý agrolesnický systém (0,6 ha) v obci Nová Olešná sestává z **výmladkové plantáže rychle rostoucích dřevin (VP RRD) kombinované s chovem drůbeže a pěstováním zeleniny**. Byl zřízen pro samozásobení štěpkou, zeleninou a vejci/masem. Hejno drůbeže se sestává obvykle z 20–30 slepic s jedním kohoutem a dle potřeby také několika kusů kachen, krůt a hus. Uvnitř pozemku je umístěn kurník s vodou a krmítky. Drůbež je krmena obilovinami z vlastní produkce a v případě potřeby komerčně vyráběnými peletami. Agrolesnický systém je oplocený.

Prvním důvodem pro výsadbu dřevin byl **zájem o produkci energetické štěpky pro vlastní kotel**. Po několika letech začala farmářova žena chovat blízko plantáže drůbež a zjistila, že **slepice a kuřata chodily do plantáže nejen za potravou (hmyz, rostliny), ale také proto, že zde hledaly úkryt před dravci**.

Zlepšila se pohoda drůbeže (welfare) ve volném chovu ve VP RRD (teplota, vlhkost, potrava, úkryt), což vedlo k lepší produkci vajec - až do doby, kdy se začali na lokalitě vyskytovat predátoři (liška, kuna). Na lokalitě byl zaveden **paralelní monitoring půdních a klimatických parametrů** (živiny, pH, C_{ox} , resp. teplota, vlhkost půdy a vzduchu) v ALS a na přilehlé louce.

- Podpora **soběstačnosti** farmy v potravinách a energii (na vytápění)
- **Ochrana drůbeže proti dravcům** (zejména krahujec obecný, jestřáb)
- **Ochrana stromů před škůdci**, hmyzem, plevelem skrze slepičí pastvu
- Příspěvek k **diverzifikaci zemědělské krajiny v regionu**
- **Zachování nebo nárůst koncentrace živin v půdě** (bez hnojení)

Informace byly získány díky **dlouhodobé spolupráci farmy s výzkumem (VÚKOZ, v.v.i. Průhonice)**. ALS je **registrován jako VP RRD, která je způsobilá pro přímou platbu (SAPS)**. Zelinářská zahrada je umístěna v předním manipulačním prostoru, který může být široký max. 12m. Důležité jsou znalosti a vybavení pro zajištění volného chovu drůbeže a pro výmladkové pěstování rychle rostoucích dřevin.

ZPŮSOB ZALOŽENÍ AGROLESNICKÝCH POROSTŮ

Agrolesnický systém (ALS) byl založen postupně v letech 1999 až 2004 a je rozdělen do tří resp. čtyř částí na celkové ploše 0,6 ha (obrázek 1). Část s **plantáží RRD se skládá z klonového testu topolů a vrb (0,2 ha; 36 genotypů topolů a vrb; spon 2m x 0,5m; 10 000 ks / ha), plantáží pro palivové dřevo / štěpku (0,15 ha; 5 nejlepších odrůd topolu a vrby, stejný spon) a matečnice na produkci řízků (výsadbového materiálu) na 0,1 ha s topolovým klonem J-105**. Zahrada, která se používá pro drobnou zeleninovou produkci (0,1 ha; šířka 12m), je na dlouhých stranách lemována RRD. Zařízení pro chov drůbeže jsou pohyblivá a umísťovaná podle aktuální potřeby.

HROZBY/ VÝZVY/ DOPORUČENÍ

- Přibližně 3 až 4 roky jsou **problémy s liškou a kunou**, které ohrožují hejno i během dne. V noci jsou slepice zavřeny v kurníku. Jsou využívána různá opatření prevence dalších škod zahrnující lepší oplocení, lov, příp. dočasný přesun drůbeže apod.

Ve výmladkové plantáži RRD s chovem drůbeže byly po 17 letech zjištěny většinou **pozitivní trendy u sledovaných parametrů půdy i mikroklimatu**, např. stabilní nebo zvyšující se koncentrace C_{ox} , pH, P, K, Ca, Mg (v 5-15 cm), přestože nebylo aplikováno hnojení a biomasa stromů byla odnímána při sklizních (5x). **Uzavřený porost RRD zlepšuje welfare drůbeže** snížením teplot a zvýšením vlhkosti vzduchu v denním průběhu a zejména v horkých dnech až o 5 °C a současně poskytuje ochranu před dravci.

Agrolesnický systém výmladkové plantáže RRD (topol/vrba) s chovem drůbeže a pěstováním zeleniny lze doporučit pro mnohostranné přínosy v produkci (biomasa, potraviny), dále pro kvalitu půdy, mikroklima a pohodu zvířat. Systém je možno doporučit jako adaptační i mitigační opatření.

PLÁNY DO BUDOUČNA

Farmář by chtěl dovršit svůj záměr **soběstačnosti v energii pro vytápění s využitím biomasy/štěpky/pelet z rychle rostoucích dřevin**. Farmářova žena by ráda pokračovala ve využívání ALS se slepičkami a zeleninovou zahradou. Výzkumníci by rádi lépe prostudovali interakce v agrolesnickém ekosystému.

RADA NA ZÁVĚR

Důležité jsou znalosti o výsadbě a údržbě stromů pro výmladkové pěstování (odplevelování je stěžejní v prvních měsících a letech po založení), dále i znalost (nebo lépe) zkušenost s chovem a ochranou drůbeže ve volném chovu.

Základní doporučení Daniela:

„Umístěte ALS blízko domu, neboť vyžaduje časté návštěvy. Postavte dobré oplocení. V případě zájmu o větší produkci si vytvořte plán využití všech produktů – štěpky, vajíček. ... a užijte si to!“

KLÍČOVÁ SLOVA

plantáže rychle rostoucích dřevin, chov drůbeže, zeleninová zahrada, topol, vrba, výzkum

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

